

ΜΑΘΗΜΑ: Γλώσσα

ΤΑΞΗ: ΣΤ΄
ΕΝΟΤΗΤΑ: Ενότητα 4η (Διατροφή)

Υπενθύμηση της θεωρίας του μαθήματος:

➤ Πώς σχηματίζουμε την **προστακτική** των σύνθετων ρημάτων

	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ		ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ
	Ενεστώτας	Αόριστος	Αόριστος
β' ενικού	δένε	δέσε	δέσου
β' πληθυντικού	δένετε	δέστε	δεθείτε

Κανόνες ορθογραφίας.

1. Όσα ρήματα τελειώνουν σε **-ώ**, στην προστακτική γράφονται με **-η** για παράδειγμα χρησιμοποι**ώ**, χρησιμοποι**ή**σε. Όμως τα ρήματα που τελειώνουν σε **-ίζω**, γράφονται με **-ι** στην προστακτική, για παράδειγμα ποτ**ίζω**, ποτ**ί**σε.

2. Όσα ρήματα είναι σύνθετα στην προστακτική δεν παίρνουν αύξηση.

Για παράδειγμα οριστική: ανέλαβα, ανέλαβες, ανέλαβε,
 προστακτική: ανάλαβα, ανάλαβες, ανάλαβε.

➤ Ποιες προτάσεις ονομάζονται **αποτελεσματικές** και πότε τις χρησιμοποιούμε;

Οι αποτελεσματικές ή συμπερασματικές δευτερεύουσες προτάσεις εισάγονται με τους συνδέσμους **ώστε**, που και με τις φράσεις **ώστε να**, **που να**, με αποτέλεσμα να και χωρίζονται από την κύρια πρόταση με κόμμα.

➤ Ποιες προτάσεις λέγονται **υποθετικές** και πότε τις χρησιμοποιούμε;

Οι υποθετικές δευτερεύουσες προτάσεις εισάγονται με τους συνδέσμους **αν** ή **εάν** και χωρίζονται από την κύρια πρόταση με κόμμα.

➤ Τα **παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων.**

	ΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ
Επίθετα	-ος γρήγορος	-ότερος γρηγορότερος	-ότατος γρηγορότατος
	-ύς πλατύς	-ύτερος πλατύτερος	-ύτατος πλατύτατος
	-ης Ακριβής	-έστερος ακριβέστερος	-έστατος ακριβέστατος
Επιρρήματα	-α βολικά	-ότερα βολικότερα	-ότατα βολικότατα
	-ιά βαθιά	-ύτερα βαθύτερα	-ύτατα βαθύτατα
	-ως επιεικώς	-έστερα επιεικέστερα	-έστατα επιεικέστατα

➤ **Πώς χρησιμοποιούμε τα διαλυτικά;**

Τα διαλυτικά μπαίνουν πάνω από το γιώτα (ι) ή το ύψιλον (υ) για να δείξουμε ότι προφέρονται χωριστά από το προηγούμενο φωνήεν α, ε, ο, υ.

Δε σημειώνουμε τα διαλυτικά, όταν:

- ο τονίζεται το προηγούμενο φωνήεν, π.χ. πλάι
- ο δεν έχουμε δίψηφο φωνήεν, π.χ. πρωί.

Τα διαλυτικά σημειώνονται, όταν οι λέξεις αυτές γράφονται με κεφαλαία.

π.χ. ΓΑΪΔΑΡΟΣ, ΚΟΡΟΪΔΟ, ΠΛΑΪ

Ασκήσεις Εμπέδωσης

1. Να γράψετε το συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό των παρακάτω επιθέτων:

Θετικός

Συγκριτικός

Υπερθετικός

Μονολεκτικός

Περιφραστικός

άχρηστος
αρχαίος
κόσμιος
ωραίος
όμορφος
άσχημος

2. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις με τους κατάλληλους συνδέσμους ώστε να γίνουν συμπερασματικές / αποτελεσματικές προτάσεις κάνοντας τις κατάλληλες αλλαγές στις δομές των προτάσεων:

α) Έτρωγε πολύ. Έγινε παχύσαρκος.

β) Γυμναζόταν με τον σωστό τρόπο. Έκανε γυμνασμένο και υγιές σώμα.

γ) Ο Γιάννης είναι πολύ καλός άνθρωπος. Όλη η γειτονιά τον αγαπάει.

3. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις με τους κατάλληλους συνδέσμους ώστε να γίνουν υποθετικές προτάσεις κάνοντας τις κατάλληλες αλλαγές στις δομές των προτάσεων:

α) Έρχομαι γρήγορα. Προλαβαίνω το παιχνίδι με τους φίλους μου.

β) Πηγαίνω σε σχολή ποδοσφαίρου. Θέλω να γίνω καλός ποδοσφαιριστής.

γ) Ανεβαίνω στο λόφο του χωριού. Η θέα είναι καταπληκτική.

4. Στις παρακάτω προτάσεις ξέχασα να βάλω διαλυτικά, ενωτικά, τόνους και αποστρόφους.

Ο μαστρο Παντελής και η κυρα Λενιω άφησαν στο πλαι τα τσαπια και καθισαν να ξεκουραστούν τρομάζοντας ένα μικρό αιτοπουλο που καθόταν στο διπλανό δέντρο μεσ στα κλαδια. Ο αιτος πεταξε ψηλά πάνω απ το ξωκκλήλι του Αη Γιάννη. Ο γαιδαρος και το γαιδουρακι της κυρα Μάρως τον κοιτούσαν σαν να τον κοιρόδευαν για την τρομάρα που πήραν.

5. Συμπληρώνω τη συνταγή γράφοντας τα ρήματα των παρενθέσεων στο δεύτερο πρόσωπο πληθυντικού αριθμού της Συνοπτικής Προστακτικής:

Τρούφα Σοκολάτας με Μαστίχα

ΥΛΙΚΑ:

300 γρ. κουβερτούρα τεμαχισμένη σε μικρά κομμάτια

ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΜΙΣΗ:

350 γρ. κουβερτούρα τεμαχισμένη σε μικρά κομμάτια

200 γρ. κρέμα γάλακτος 36% λιπαρά

2-4 γρ. λάδι μαστίχας

40 γρ. βούτυρο

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

..... (Ζεσταίνω) την κρέμα γάλακτος στους 90° C και ..... (ρίχνω) τη πάνω από τα 250 γρ. τεμαχισμένης κουβερτούρας μαζί με το μαστιχέλαιο. .... (Ομογενοποιώ) πολύ καλά και, όταν η θερμοκρασία φτάσει στους 35° C, ... (προσθέτω) το βούτυρο σε θερμοκρασία δωματίου. .... (Αφήνω) το μείγμα εκτός ψυγείου, να κρυώσει. .... (Φτιάχνω) μικρά μπαλάκια και ..... (αφήνω) τα σε στεγνό περιβάλλον για 24 ώρες. .... (Λιώνω) τα 200 γρ. κουβερτούρας σε μπεν μαρί και ..... (στρώνω) τη σε μια μαρμάρινη επιφάνεια, ανακατεύοντας με μία σπάτουλα έτσι ώστε να πέσει η θερμοκρασία και η σοκολάτα να ομογενοποιηθεί. Όταν η θερμοκρασία φθάσει στους 31ο C, ... (μαζεύω) τη σοκολάτα στο μπολ, ... (ανακατεύω) πολύ καλά και μέσα σ' αυτή ..... (βουτώ) τα σοκολατάκια ένα-ένα και ..... (ρίχνω) τα μέσα στο κακάο. .... (Αφήνω) τα για λίγη ώρα και ..... (καλύπτω) τα με το κακάο.

6. Συμπληρώνω τις προτάσεις βάζοντας τα ρήματα στην Οριστική Αορίστου ή τη Συνοπτική Προστακτική:

..... (προσφέρω), Ελένη, χυμό στα παιδιά.

..... (επιστρέφω) σπίτι νωρίς!

Στη λιτανεία οι πιστοί ..... (περιφέρω) τον επιτάφιο στα σοκάκια του χωριού.

..... (επιβάλλω) επιτέλους την τάξη εδώ μέσα!

..... (διασχίζω) τον δρόμο με προσοχή, Μαρία μου!

Πλήθος κόσμου ..... (κατακλύζω) την δημοτική πλατεία

Δωρητής:

ΙΣΝ / SNF

ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS
FOUNDATION

Υποστηρικτές:

